

ประมวลรายวิชา
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

1. คณะ/ภาควิชา   สารสนเทศศึกษา
2. ภาคเรียน/ปีการศึกษา   2/2552
3. รหัสและชื่อวิชา   245105 สารสนเทศเพื่อการสื่อสาร
Information for Communication
4. จำนวนหน่วยกิต   2 (2-0-4) หน่วยกิต
5. สถานภาพของรายวิชา
 วิชาเลือกเสรี   วิชาโท
 วิชาเอก
6. ผู้สอน   อาจารย์ศรีหทัย เวลล์ส
7. สถานที่ติดต่อ   ห้องทำงาน ภาควิชาสารสนเทศศึกษา (Qs2-402)
โทรศัพท์ (ภายใน) 2357 หรือ srihathai@yahoo.com
8. เวลาที่ติดต่อ   จันทร์, อังคาร และพฤหัสบดี   เวลา 09.00-11.30 น.

9. คำอธิบายรายวิชา

บทบาทและความสำคัญของสารสนเทศและการสื่อสาร รูปแบบและทักษะการสื่อสาร การดำเนินชีวิตในยุคสารสนเทศ การใช้สารสนเทศและแหล่งสารสนเทศเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ อิทธิพลของสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการค้นคว้าและการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการฝึกทักษะการสื่อสารและมีทัศนคติเชิงวิเคราะห์

10. วัตถุประสงค์

- 10.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายถึงบทบาท ความสำคัญของสารสนเทศที่มีต่อการดำรงชีวิตในสังคมสารสนเทศ
- 10.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายและจำแนกรูปแบบการสื่อสารได้
- 10.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะการสื่อสารและการแสวงหาสารสนเทศ
- 10.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าและแสวงหาสารสนเทศเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีในยุคสารสนเทศ
- 10.5 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสารและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10.6 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาวิธีคิดเชิงวิเคราะห์ การตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาในการสื่อสาร

11. วิธีการเรียนการสอน

- 11.1 บรรยายและแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายในชั้นเรียน
- 11.2 ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารวารสาร และแหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต
- 11.3 ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะการสื่อสารสารสนเทศจากสื่อประเภทต่าง ๆ
- 11.4 ฝึกปฏิบัติการสืบค้นในห้องคอมพิวเตอร์

12. เอกสารประกอบการศึกษา

กิติมา สุรสนธิ. (2548). *ความรู้ทางการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2546). *ทักษะการใช้ห้องสมุดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.

ปิยนาด ประยูร. (2548). *Systems thinking วิธีคิดกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).

ผ่องพรรณ ลวนานนท์. (2545). *การสื่อสารในงานสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์ ผาวิจิตร. (2547). *เทคนิคสะกิดสมอง Idea gets rich* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอ อาร์ ที มีเดีย.

วุฒิพงษ์ ถายะพิงค์. (2546). *สื่อสารอย่างไรให้ครองใจลูกค้า การสื่อสารเพื่อการบริการที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อวยพร นานิช และคนอื่นๆ. (2548). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัมพร ทีชะระ. (2528). *ห้องสมุดและสังคม : พัฒนาการของบรรณารักษศาสตร์.*

กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Doyle, C. S. (1994). *Information literacy in an information society : a concept for the information age.* New York : Syracuse University.

Flew, T. (2002). *New media : an introduction.* Oxford: University Press.

Fourie, D.K. & Dowell, D.R. (2002). *Libraries in the information age : An introduction and career exploration.* Greenwood village : Libraries unlimited.

Information for a new age : redefining the librarian. (1995). Englewood : Libraries unlimited.

13. งานที่มอบหมาย

13.1 แบบฝึกหัด

13.2 โครงการวิเคราะห์การนำเสนอสารสนเทศจากสื่อฯ

13.3 การศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

14. การประเมินผล

14.1 งานที่มอบหมายให้ศึกษาค้นคว้า	40	%
14.2 การนำเสนอโครงการการสื่อสารสารสนเทศ (งานกลุ่ม)	10	%
14.3 จิตพิสัย (การซักถาม/อภิปรายในชั้น)	10	%
14.4 สอบกลางภาค	20	%
14.5 สอบปลายภาค	20	%

15. แผนการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ-เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1	<p>แนะนำแผนการเรียน</p> <p>สังคมและการสื่อสาร</p> <p>บทบาท ความสำคัญของการสื่อสาร และอิทธิพล การสื่อสารในสังคมไทย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แจกเอกสารแนะนำรายวิชา 2. บรรยายเรื่องสังคมและการสื่อสาร 3. อภิปรายประเด็นบทบาทและ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 3. ความสามารถในการตอบคำถาม
2	<p>แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ</p> <p>ความหมายและความสำคัญของสารสนเทศ ความรู้ และปัญญา</p> <p>บทบาทของสารสนเทศ</p> <p>แหล่งสารสนเทศ</p> <p>วิธีการแสวงหาสารสนเทศ</p> <p>ความหมายและลักษณะของสังคมสารสนเทศ</p> <p>การดำเนินชีวิตในยุคสารสนเทศ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายเรื่องแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ สารสนเทศ 2. อภิปรายประเด็นวิธีการแสวงหา สารสนเทศและลักษณะของสังคมสารสนเทศ ในสังคมไทย 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 3. สื่อมัลติมีเดีย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 3. ความสามารถในการตอบคำถาม
3	<p>แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสาร</p> <p>ความหมายและรูปแบบของการสื่อสาร</p> <p>วิวัฒนาการของการสื่อสาร</p> <p>องค์ประกอบของการสื่อสาร</p> <p>กระบวนการของการสื่อสาร</p> <p>วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายเรื่องแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ การสื่อสาร 2. อภิปรายประเด็นองค์ประกอบและ กระบวนการสื่อสาร 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 4. ความสามารถในการตอบคำถาม

ลำดับที่	หัวข้อ-เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
4-5	<p>ประเภทของการสื่อสาร</p> <p>การสื่อสารระหว่างบุคคล</p> <p>การสื่อสารกลุ่มย่อย</p> <p>การสื่อสารระหว่างองค์กร</p> <p>การสื่อสารมวลชน</p> <p>การสื่อสารต่างวัฒนธรรม</p> <p>รูปแบบของสื่อ</p> <p>สื่อตีพิมพ์</p> <p>สื่อไม่ตีพิมพ์</p> <p>สื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <p>สื่อสารมวลชน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายเรื่องภาษาเพื่อการสื่อสาร 2. อภิปรายประเด็นปัญหาที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แฟ้มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 3. ภาพยนตร์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 3. ความสามารถในการตอบคำถาม 4. แบบฝึกปฏิบัติ
6-7	<p>ภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>วิวัฒนาการของภาษา</p> <p>ความสำคัญของภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>ลักษณะของภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสาร</p> <p>ทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน</p> <p>ปัญหาการใช้ภาษาไทยในสังคมปัจจุบัน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายเรื่องภาษาเพื่อการสื่อสาร 2. อภิปรายประเด็นภาษาการสื่อสารของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แฟ้มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 3. บทความวารสาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 3. ความสามารถในการพูดและเขียน 4. แบบฝึกปฏิบัติ

ลำดับที่	หัวข้อ-เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
8	เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสาร เทคโนโลยีโทรคมนาคม เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล เทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสาร ในสังคมไทย	1. บรรยายเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสาร 2. อภิปรายประเด็นการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสารในสังคมไทย 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้	1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ	1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 3. ความสามารถในการ ตอบคำถาม 4. แบบฝึกปฏิบัติ
9	สอบกลางภาค			
10-11	จิตวิทยาประยุกต์เพื่อการสื่อสาร การรับรู้กับการสื่อสาร การเรียนรู้กับการสื่อสาร ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสาร ลักษณะทางจิตวิทยาของผู้รับสาร	1. บรรยายเรื่องจิตวิทยาประยุกต์เพื่อการสื่อสาร 2. อภิปรายประเด็นจิตวิทยาประยุกต์เพื่อการสื่อสาร 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้	1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 3. ภาพยนตร์	1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ 3. ความสามารถในการ ตอบคำถาม 4. แบบฝึกปฏิบัติ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ-เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
12-13	การคิดและวิธีคิดแบบต่าง ๆ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดอย่างเป็นระบบ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะการคิด	1. บรรยายเรื่องการคิดและวิธีคิดแบบต่าง ๆ 2. อภิปรายประเด็นการพัฒนาทักษะการคิด 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้	1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ	1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 3. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไข 4. แบบฝึกปฏิบัติ
14-16	ทักษะการแสวงหาและการนำเสนอสารสนเทศ เครื่องมือแสวงหาความรู้ในเทคโนโลยีต่าง ๆ ห้องสมุดดิจิทัล ฐานข้อมูลคลังความรู้ เครือข่ายเว็ลด์ไวล์เว็บ การนำเสนอสารสนเทศ การนำเสนอด้วยวาจา การนำเสนอด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ การนำเสนอด้วยสื่อโสตทัศน การนำเสนอด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์	1. บรรยายเรื่องการแสวงหาและการนำเสนอสารสนเทศ 2. อภิปรายประเด็นอิทธิพลของเว็ลด์ไวล์เว็บกับการใช้สารสนเทศในทางที่ผิด 3. นิสิตและอาจารย์สรุปสาระการเรียนรู้	1. เพิ่มข้อมูล Keynote 2. คลิปวิดีโอ 3. บทความวารสาร 4. ข่าวจากหนังสือพิมพ์	1. ให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายร่วมกัน 2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 3. ความสามารถในการตอบคำถาม 4. แบบฝึกปฏิบัติ